

PM 2013:3 RIII (Dnr 304-1516/2013)

Anmälan om svar på remiss Förslag till riksintressen för friluftslivet

Remiss från Länsstyrelsen Stockholm

Remisstid den 5 november 2013

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remiss "Förslag till riksintressen för friluftslivet" godkänns.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

Länsstyrelsen Stockholm har i uppdrag av regeringen att se över vilka områden i Stockholms län som är lämpliga att skyddas som riksintressen för friluftslivet. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2013. Naturvårdsverket beslutar sedan om områdena tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten. I Stockholms län finns nio befintliga riksintresseområden. Länsstyrelsen föreslår reviderade gränser för dessa riksintresseområden, men föreslår också tre ytterligare riksintresseområden.

Remissen finns att läsa i sin helhet på [Länsstyrelsen Stockholms hemsida](#).

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Anmälan om svar på remiss "Förslag till riksintressen för friluftslivet" godkänns.

Stockholm den 12 december 2013

REGINA KEVIUS

Bilaga

Remissen "Förslag till riksintressen för friluftslivet"

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta
att som svar på remissen anför följande

Vi tillstyrker i stort länsstyrelsens förslag till områden med riksintressen för friluftsliv. Det är viktigt att säkra en god tillgång till friluftsliv framförallt på Järvafältet och i Kungliga Nationalstadsparken för dagens invånare och för kommande generationer.

Järvafältet är en viktig del i en av Storstockholms gröna tio kilar, den s.k. Järvakilen som har mycket höga naturvärden och sociala värden. Friluftslivet på Järvafältet kommer tyvärr att drabbas hårt av den planerade utformningen av Stockholmsporten, en stor trafikrondell på Förbifart Stockholm. Det bör tas ett helt nytt grepp om området kring den planerade Stockholmsporten och stället för Förbifart Stockholm bör kollektivtrafiken byggas ut.

Länsstyrelsen föreslår att Bornsjön, som är reservvattentäkt för Stockholm, ska göras till riksintresse för friluftslivet. Vi instämmer med stadsledningskontoret att skyddet genom inrättat vattenskyddsområde är omfattande och intresset att säkra dricksvattenförsörjningen bör vara överordnat intressen för friluftslivet. Däremot är det viktigt att området runt Bornsjön görs mer tillgängligt för friluftsliv och motionsaktiviteter.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta
Lämna följande svar på remissen

Mycket är bra av det som länsstyrelsen skriver men vi ser gärna att politiken får svara innan remisstiden gått ut. Det har blivit mera en regel än ett undantag att remisstiden gått ut när det kommer till våra nämnder och nu även till kommunstyrelsen. Detta visar återigen på det stora ointresse för remissinstitutet och demokratin som den borgerliga alliansen visar.

Trots att Järvafältet som är en av våra gröna kilar är skyddat som kulturresevat är det ett område som blivit mycket illa åtgånget och värre kommer det att bli genom projektet Förbifart Stockholm som mer eller mindre blir spiken i kistan för Järvafältet. Därför är det av stor vikt att detta projekt stoppas.

Ärendet

Länsstyrelsen Stockholm har i uppdrag av regeringen att se över vilka områden i Stockholms län som är lämpliga att skyddas som riksintressen för friluftslivet. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2013. Naturvårdsverket beslutar sedan om områdena tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten. I Stockholms län finns nio befintliga riksintresseområden. Länsstyrelsen föreslår reviderade gränser för dessa riksintresseområden, men föreslår också tre ytterligare riksintresseområden.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 oktober 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Mark- och vattenområden som har nationell betydelse för vissa vitala samhällsintressen kan enligt miljöbalken betecknas som områden av riksintresse. Exploatering och andra ingrepp i miljön är därmed endast tillåtna om det inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Undantag gäller för utveckling av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet.

Det kan konstateras att de nya eller utvidgade områden som av Länsstyrelsen föreslås i Stockholms stad redan är skyddade som nationalstadspark, naturreservat eller kulturresevat.

Området Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården är en nationalstadspark. Särskilt för området gäller att ny bebyggelse och nya anläggningar endast får komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas. Järvafältet som också omfattas av Länsstyrelsens förslag ingår visserligen inte i Nationalstadsparken men är sedan 2006 skyddat som kulturresevat.

Runt Järvafältet pågår flera större projekt som syftar till att förbättra miljön, bygga bostäder och utveckla aktuella områden socialt och ekonomiskt. Exempel på angelägna infrastrukturprojekt är Rinkebyterrassen, Tenstaterrassen och Stockholmsporten, det sistnämnda ett stadsutvecklingsprojekt som innehåller 5000 bostäder och 6000 arbetsplatser. Andra angelägna projekt är att få tillstånd en ny begravningsplats och ett friluftsbad på Järvafältet.

Kungliga Nationalstadsparken

Gällande Nationalstadsparken har stadsledningskontoret inget att erinra emot att ett säkerställande av de rekreativa aspekterna görs, i den mån det är förenligt med bevarandet av natur- och kulturvärdena i det historiska landskapets parklandskap och naturmiljö. Det är dock tveksamt att inrätta Nationalstadsparken som ”riksintresse för friluftsliv” eftersom det innebär en inskränkning i stadens rådighet. Därutöver är det oklart huruvida intressen som ska skyddas av lagstiftningen för Nationalstadsparken kommer att ställas mot tillvaratagandet av intressen för friluftslivet. Stadsledningskontoret konstaterar att de två lagstiftningarnas huvudsyften är olika och att även tillämpandet av undantag skiljer sig åt.

Järvafältet

Vad gäller Järvafältet är inte stadsledningskontoret övertygat om att Stockholmnarnas

intressen bäst tas tillvara genom att området utpekas som riksintresse. Stadsledningskontoret bedömer inte i sak huruvida Järvafältet faktiskt innehåller värden som är angelägna för landet som helhet men kan konstatera att en riksintresseförklaring inte behöver bidra till att öka möjligheten för positiv utveckling av stadsdelarna kring Järvafältet. En riksintresseförklaring kan också strida mot stadens pågående planering för delar av Järvafältet där det bland annat pågår programarbete för Stockholmsporten och ny begravningsplats.

Stadsledningskontoret instämmer visserligen med Länsstyrelsen om att Järvafältet är av stor betydelse för det lokala friluftslivet men anser inte att det är i linje med Stockholms utvecklingsplaner att göra det till riksintresse. Det kulturresevat som redan finns idag är i sig tillräckligt som skydd för att säkerställa stockholmarnas behov av kultur- och friluftsliv inom Järvafältets gränser. Stadsledningskontoret avvisar därför förslaget att riksintresseförklara Järvafältet.

Bornsjön

Bornsjön utgör ett vattenskyddsområde, inrättat med stöd av 7 kap miljöbalken. Sjön är också reservvattentäkt för Stockholms stad. Staden har vidtagit långtgående insatser för att skydda vattentäktens kvalitéer, bland annat genom omläggning av jordbruket i området. Skyddet genom inrättat vattenskyddsområde är omfattande och intresset att säkra dricksvattenförsörjningen är överordnad intressen för friluftslivet. Staden ser mot bakgrund av detta skäl att avvisa förslaget att göra Bornsjön till riksintresse för friluftslivet, eftersom detta kan försvåra stadens arbete med att säkra råvattenkvaliteten. Stadsledningskontoret vill i samband med detta också erinra om förbudet att bada, fiska, använda båt, åka skridskor eller skidor på sjön.

Övriga synpunkter

En viss basservice bör alltid planeras inom eller i direkt anslutning till vandringsleder, motionsspår och vid naturhamnar för fritidsbåtar. Inom området som inbegriper *Järvafältet* finns ett sedan länge uttalat behov av att anlägga ett friluftsbad. I området *Nacka-Erstavik-Flaten* bör Länsstyrelsens förslag angående befintliga friluftaktiviteter kompletteras med motionslöpning.

Området *Björköfjärden-Bagghusfjärden* bör behållas som riksintresseområde för att motverka strandnära exploatering. Gammelskogsområden bör säkras för framtida friluftsliv. Ytterligare att beakta är vikten och behovet av sjösättningsramper.

Ur Stockholms stads perspektiv så ingår det föreslagna området Hanveden (tidigare Ågesta-Lida-Riksten) i Ågesta friluftsområde. Friluftsområdet är välbesökt och begreppet Ågesta är känt. Av denna anledning anser stadsledningskontoret att namnet Ågesta bör framgå i benämningen på området.

Riksintressen ska beaktas i upprättandet av kommunala översiktsplaner. De gränser som anges i Länsstyrelsens förslag är dock otydliga och tolkningsbara. I Länsstyrelsens missiv anges också att gränserna inte ska tolkas som exakta och att riksintressegränserna därför avgränsats i en översiktlig skala. Stadsledningskontoret förutsätter därmed att om Naturvårdsverket väljer att gå vidare med en riksintresseförklaring av Järva, att den exakta gränsen för riksintresset fastställas av Stockholms stad, i stadens översiktsplan. Genom förfarandet kan bedömningen av Järvaområdet såsom möjligt riksintresse utgå från områdets betydelse inte bara utifrån natur- och friluftslivsvärden, utan framförallt från dess strategiska betydelse för hela Järvaområdets strukturella, sociala och ekonomiska utveckling.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad med vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.